

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta	Kateřina Válková
Téma práce:	Postavení akcionáře podle EMCA (komparace s českým právem)
Rozsah práce:	46 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	9. 1. 20232

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka zvolila pro svou diplomovou práci neotřelé, teoreticky zajímavé téma, které má současně i určitý potenciál pro využití v evropské i národní legislativě.

I když první návrhy EMCA pocházejí z předchozího desetiletí, jejich obsah neztrácí na aktuálnosti a je na místě se jimi zabývat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

Téma je odborně středně až více náročné. Předpokládá znalosti práva obchodních korporací, a to nejen českého, ale i dalších (vybraných) evropských států. Nezbytné jsou i znalosti obecného práva občanského jako širšího koncepčního a teoretického základu práva obchodních společností. Zpracování současně vyžaduje i studium a analýzu návrhů předkládaných EMCA.

K použitým metodám se diplomantka nevyjádřila. Z textu lze dovodit, že pracovala s metodou deskripce. V názvu diplomové práce se hlásí ke komparativnímu přístupu, který ale měl být uplatněn důsledněji. Dílčím způsobem je využita i metoda analytická a v závěru pak částečně i syntetická. Tyto metody odpovídají povaze a cíli diplomové práce.

3. Kritéria hodnocení práce:

A. Splnění cíle práce

Stanovení cíle práce: Diplomantka uvedla jako svůj cíl *porovnání vybraných práv menšinových akcionářů podle EMCA s českým právním řádem a celkové zhodnocení..* Za klíčovou v této souvislosti považuje otázku, *zda by se české právo mělo inspirovat vybranými ustanoveními EMCA a zakotvit nová práva menšinových akcionářů do svého právního řádu a zda by díky nim mohla být menšinovým akcionářům poskytnuta vyšší ochrana, než kterou mají podle současného českého právního řádu.* Lze konstatovat, že tomuto cíli se snažila diplomantka dostát a na otázku položené v úvodu odpověděla.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je zvolena vhodně. Text má zcela logickou a přehlednou strukturu. Systematické členění práce uvedené v jejím úvodu diplomantka ve vlastním textu dodržela.

Výklad sleduje pravidlo postupu od obecného ke zvláštnímu, když první kapitola obsahuje pojednání o základních otázkách (EMCA – účel, základní principy atd.) a druhá se věnuje otázkám speciálním. Autorka si ve zvláštní části vytkla pojednat o třech právních okruzích vztahujících se k postavení menšinového akcionáře a jeho ochraně, a to o jeho právu bránit se tzv. dividendovému (vy)hladovění, právu na zvláštního znalce a právu požadovat zrušení společnosti z důvodu podvodu na menšinu. Těmto třem tématům podřídila strukturu práce.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Diplomantka pracovala s dostatečným okruhem odborných zdrojů. Z obchodněprávní a občanskoprávní literatury uvádí především souhrnnější pojednání o právu obchodních korporací a komentáře k občanskému zákoníku a zákonu o obchodních korporacích. To je dáno skutečností, že zvolené téma není systematicky monograficky v tuzemsku zpracováno. Z téhož důvodu zřejmě i v časopiseckých zdrojích převažují zahraniční prameny. Využita je též relevantní česká judikatura a též odborné studie vztahující se ke zvolené problematice. Na použitý pramen je korektně odkazováno v souladu s citačními pravidly a gramaticky přesně.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Téma je zpracováno v převažující míře deskriptivně. Vyvážená deskripce je jednou z legitimních metod zpracování odborného textu a proto ji nelze autorce vytýkat. Navazující analytické pasáže ale měly být hlubší. Autorka většinou klade vedle sebe údaje o zahraničních právních úpravách a předkládá názory tuzemských a zahraničních autorů, aniž by jednotlivé instituty důkladněji analyzovala, komparovala a předkládala k nim vlastní více argumentované stanovisko. Je ale třeba dodat, že uvedené platí především pro první tematický okruh (vyhladovění akcionářů), zatímco „shrnutí a zhodnocení“ následujícího tématu je, mám za to, kvalitnější.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

K formální podobě textu nemám výhrady.

Grafy a tabulky diplomová práce neobsahuje a vztahem k jejímu zaměření to není nezbytné.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Diplomová práce má až na výjimky odpovídající gramatickou úroveň. Text místy obsahuje formulační neobratnosti zřejmě dané menší zkušeností s psaním odborného textu.

4. Případné další vyjádření k práci:

Z diplomové práce je zřejmý zájem autorky o zvolené téma, konkrétněji o některé vybrané právní nástroje ochrany menšinových akcionářů. Toto užší zaměření ale vyplývá až z textu práce, nikoli z jeho **názvu**, neboť ten hovoří obecně o postavení akcionáře podle EMCA, zatímco vlastní text se zaměřuje jen na některé vybrané nástroje ochrany menšinových akcionářů. Obsah práce tudíž zcela „neladí“ s jejím názvem. Zásadně platí, že užší témata jsou na místě, zúžení se ale má odrazit v názvu práce.

Oceňuji, že se diplomantka seznámila s relativně širokým okruhem národních právních úprav ve vztahu ke třem zvoleným tematickým oblastem (viz výše). Pojednání o jednotlivých zahraničních úpravách nejde příliš do hloubky, což – vzhledem k rozsahu pojednávaných právních úprav a danému formátu, jímž je diplomová práce a nikoli například práce rigorózní či doktorská – autorce nevytýkám.

Subkapitoly označené jako „Shrnutí a zhodnocení“ na s. 10 a 17 jsou jen velmi stručným zopakováním (výtahem) z předchozího textu bez hodnotícího komparativního závěru (např. se nabízí posouzení, které ze srovnávaných zemí podle názoru diplomantky poskytují nejvyšší ochranu menšinovým akcionářům, na co kladou důraz, porovnání odchylek atd.). Obdobně „Shrnutí a zhodnocení“ navazující na pojednání o menšinové dividendě na s. 23 až 25 spíše jen konstatuje, že by inspirace článkem 7.03 odst. 2 EMCA mohlo být pro české právo obchodních korporací přínosem, aniž by byl tento závěr vyústěním kritické analýzy ochranného potenciálu českého právního prostředí. Tato shrnutí jsou spíše sumarizující než analytická. Lépe argumentované a tudíž i přesvědčivější je „Shrnutí a zhodnocení“ (s. 37) znaleckého přezkumu výkonu funkce statutárního orgánu (druhé zvolené téma).

Pokud jde o **terminologii**, místy je patrná závislost na cizojazyčném zdroji (například užití termínu „mandatorní právo“ na s. 4, ačkoli má autorka zřejmě na mysli právo kogentní). Terminologickou výhradu mám i k zaměňování pojmu „pravomoc“ a „působnost“ (s. 19). Dílčí vyjadřovací nepřesnost zaznamenávám např. na s. 35, kde se hovoří o „přezkumu jakýmkoli společníkem ovládané osoby“, ačkoli jde o jeho aktivní legitimaci k podání návrhu soudu na jmenování znalce. Na s. 39 se zřejmě jedná o důvody zrušení, nikoli o „důvody pro likvidaci“ apod.

Z **dílčích** připomínek lze upozornit např.: na s. 15 a 16 je uvedena jako podmínka 1/10 všech akcií, aniž by bylo zřejmé, zda jde o jejich jmenovitou hodnotu, neboť mohou mít různou, podíl na hlasovacích právech atd.). Na s. 18 není zřejmé, co se rozumí ztrátou možnosti vystoupit ze společnosti.

Souhrnně lze konstatovat, že autorka zvolila zajímavá témata, z nichž každé by vydalo na samostatnou práci. Ocenit lze též zahrnutí relativně širokého okruhu relevantních právních úprav. Analytická úroveň práce je spíše nižší, zejména v její první části. Zásadnější věcná pochybná neshledávám, obecnější výhrady a dílčí připomínky uvádím výše.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Během rozpravy při obhajobě by mohly být vysvětleny diskutovány např. i následující otázky:

- Jaké zefektivnění nástrojů ochrany menšinových akcionářů podle českého práva má autorka na mysli na s. 43? V této souvislosti se nabízí též otázka proč nezahrnuje diplomantka do výčtů nástrojů ochrany menšinového akcionáře úpravu § 89 a násl. z. o. k. (zde se nabízí m. j. i využití diskutovaného rozsudku Nejvyššího soudu z 31. ledna 2022 sp. zn. 27 Cdo 1395/2020, zejm. bod 48.).
- Jakým způsobem se realizuje rozhodnutí, jímž se nařizuje změna rozhodnutí valné hromady, o němž se hovoří jako o jedné z alternativ rozhodnutí soudu na straně 8?
- Může autorka upřesnit, jaké by mělo být postavení navrhovaného „modelového soudu pro obchodní společnosti“ (s. 4)

6. Závěr

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě, neboť splňuje předepsané předpoklady. Předběžně navrhuji hodnocení „dobře“ až „velmi dobře.“

V Praze dne 24. ledna 2023

prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.
oponentka